

Ruth – Paragon of Modesty? “The Moabite Question”

Shabbat 113b

Then Boaz said to his servant that was set over the reapers: Whose maiden is this? Is it Boaz's practice to ask about maidens? R. Elazar taught: He saw in her special wisdom, for she only picked up (up to) two stalks of wheat. Three stalks - she would not pick up. In a Braita it was taught: He saw in her special modesty. If the stalks were standing, she would glean them while standing. If they lay on the floor, she would sit down (rather than bend over).

Mishnah Pe'a 6:5

Two sheaves are *shich'chah*, but three are not *shich'chah*... Two ears are *leket*, but three are not...

Yevamot 76b-77a

Mishnah. An Ammonite and a Moabite are forbidden and their prohibition is forever, their women, however, are permitted at once.

Gemara: Whence are these laws inferred? — R. Johanan replied: Scripture stated, And when Saul saw David go forth against the Philistine, he said into Abner, the captain of the host: 'Abner, whose son is this youth?' And Abner said: 'As thy soul liveth, O King, I cannot tell'. But did he not know him? Surely it is written, And he loved him greatly; and he became his armour bearer! — He rather made the inquiry concerning his father. But did he not know his father? Surely it is written, And the man was an old man in the days of Saul, stricken in years among them; and Rab or, it might be said, R. Abba, stated that this referred to the father of David, Jesse, who came in with an army and went out with an army! — It is this that Saul meant: Whether he descended from Perez, or from Zerah. If he descended from Perez he would be king, for a king breaks for himself a way and no one can hinder him. If, however, he is descended from Zerah he would only be an important man. What is the reason why he gave instructions that enquiry be made concerning him? — Because it is written, And Saul clad David with his apparel, being of the same size as his, and about Saul it is written, From his shoulders and upward he was higher than any of the people.

Doeg the Edomite then said to him, 'Instead of enquiring whether he is fit to be king or not, enquire rather whether he is permitted to enter the assembly or not!' 'What is the reason?' 'Because he is descended from Ruth the Moabitess'.

Said Abner to him, 'We learned: An Ammonite, but not an Ammonitess; A Moabite, but not a Moabitess!

But in that case a bastard would' imply: But not a female bastard?'

It is written mamzer [Which implies] anyone objectionable'.

'Does then Egyptian exclude the Egyptian woman?'

'Here it is different, since the reason for the Scriptural text is explicitly stated: Because they met you not with bread and with water; it is customary for a man to meet [wayfarers]; It is not, however, customary for a woman to meet [them]'.
'The men should have met the men and the women the women!'

He remained silent
Thereupon, the King said, 'Inquire thou whose son the stripling is'. Elsewhere he calls him youth; and here he calls him, stripling! — It is this that he implied, 'You have overlooked an

1. מסכת שבת קיג:

+רות ב+ ויאמר בעז לנערו הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת, וכי דרכו של בעז לשאול בנערה? אמר רבי אלעזר: דבר חכמה ראה בה, שני שבלין - לקטה, שלשה שבלין - אינה לקטה. במתניתא תנא: דבר צניעות ראה בה, עומדות - מעומד, נופלות - מיושב

2. משנה מסכת פאה פרק ו משנה ה

שני עומרים שכחה ושלושה אינן שכחה...שני שבלים לקט ושלושה אינן לקט ...

3. יבמות עו-:עז.

מתני'. עמוני ומואבי אסורים ואיסורן איסור עולם, אבל נקבותיהם מותרות מיד

גמ'. מנא ה"מ? א"ר יוחנן, דאמר קרא: +שמואל א' י"ז נה+ וכראות שאול את דוד יצא לקראת הפלשתי אמר אל אבנר שר הצבא בן מי זה הנער אבנר ויאמר אבנר חי נפשך המלך אם ידעתי, ולא ידע ליה? והכתיב: +שמואל א' ט"ז+ [ויבא דוד אל שאול ויעמד לפניו] ויאהבהו מאד ויהי לו נשא כלים! אלא אאבוה קא משאל. ואביו לא ידע ליה? והכתיב: +שמואל א' י"ז+ [ודוד בן איש אפרתי הזה מבית לחם יהודה ושמו ישי ולו שמונה בנים] והאיש בימי שאול זקן בא באנשים, ואמר רב ואיתימא רבי אבא: זה ישי אבי דוד, שנכנס באוכלוסא ויצא באוכלוסא! ה"ק שאול: אי מפרץ אתי, אי מזרח אתי? אי מפרץ אתי - מלכא הוי, שהמלך פורץ לעשות דרך ואין ממחין בידו, אי מזרח אתי - חשיבא בעלמא הוי. מ"ט אמר ליה שאל עליה? דכתיב: +שמואל א' י"ז+ ויבלש שאול את דוד מדיו ו - כמדתו, וכתיב ביה בשאול: +שמואל א' ט+ משיכמו ומעלה גבה מכל העם.

א"ל דואג האדומי: עד שאתה משאל עליו אם הגון הוא למלכות אם לאו, שאל עליו אם ראוי לבא בקהל אם לאו. מ"ט? דקאתי מרות המואביה.

א"ל אבנר, תנינא: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית.

(דואג) אלא מעתה, ממזר - ולא ממזרת!

(אבנר) ממזר כתיב, מום זר.

(דואג) מצרי - ולא מצרית!

(אבנר) שאני הכא, דמפרש טעמא דקרא: +דברים כ"ג+ על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, דרכו של איש לקדם, ולא דרכה של אשה לקדם.

(דואג) היה להם לקדם אנשים לקראת אנשים, ונשים לקראת נשים!

(אבנר) אישתיק.

מיד (שמ"א יז:נו) ויאמר המלך שאול אתה בן מי זה העלם, התם קרי ליה נער, הכא קרי ליה עלם! הכי קא אמר ליה: הלכה נתעלמה ממך, צא ושאל בבית

halachah, 'go and enquire at the college!' On enquiry, he was told: An Ammonite, but not an Ammonitess; A Moabite, but not a Moabitess. As, however, Doeg submitted to them all those objections and they eventually remained silent He desired to make a public announcement against him. Presently [an incident occurred]; Now Amasa was the son of a man, whose name was Ithna the Israelite, that went in to Abigail the daughter of Nahash, but elsewhere it is written, Jether the Ishmaelite! This teaches, Raba explained, that he girded on his sword like an Ishmaelite and exclaimed, 'Whosoever will not obey the following halachah will be stabbed with the sword; I have this tradition from the Beth din of Samuel the Ramathite: An Ammonite but not an Ammonitess; A Moabite, but not a Moabitess'!

The difficulty, however, still remains! — The following interpretation was given: All glorious is the king's daughter within.

I Samuel 18

17. And Saul said to David, Behold my elder daughter Merab, her will I give you for a wife; only be brave for me, and fight the Lord's battles. For Saul said, Let not my hand be upon him, but let the hand of the Philistines be upon him. 18. And David said to Saul, Who am I? and what is my life, or my father's family in Israel, that I should be son-in-law to the king? 19. But it came to pass at the time when Merab, Saul's daughter, should have been given to David, that she was given to Adriel the Meholathite for a wife. 20. And Michal, Saul's daughter, loved David; and they told Saul, and the thing pleased him. 21. And Saul said, I will give her to him, that she may be a snare to him, and that the hand of the Philistines may be against him. Therefore Saul said to David, You shall this day be my son-in-law through the second. 22. And Saul commanded his servants, saying, Talk with David secretly, and say, Behold, the king has delight in you, and all his servants love you; now therefore be the king's son-in-law. 23. And Saul's servants spoke those words in the ears of David. And David said, Seems it to you a light thing to be a king's son-in-law, seeing that I am a poor man, and insignificant?

Deut 23

3. A bastard shall not enter into the congregation of the Lord; to his tenth generation shall he not enter into the congregation of the Lord.

4. An Ammonite or Moabite shall not enter into the congregation of the Lord; to their tenth generation shall they not enter into the congregation of the Lord forever; 5. Because they met you not with bread and with water in the way, when you came out of Egypt; and because they hired against you Balaam the son of Beor of Pethor of Mesopotamia, to curse you. 6. Nevertheless the Lord your God would not listen to Balaam; but the Lord your God turned the curse into a blessing to you, because the Lord your God loved you. 7. You shall not seek their peace nor their prosperity all your days for ever.

8. You shall not loathe an Edomite; for he is your brother; you shall not loathe an Egyptian; because you were a stranger in his land. 9. The children who are fathered by them shall enter into the congregation of the Lord in their third generation

המדרש. שאל, אמרו ליה: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית. אקשי להו דואג כל הני קושייתא, אישתיקו.

בעי לאכרוזי עליה, מיד: +שמואל ב' י"ז+ ועמשא בן איש ושמעו יתרא הישראלי אשר בא אל אביגל בת נחש, וכתוב: +דברי הימים א' ב'+ [ונאבי עמשא] יתר הישמעאלי! אמר רבא: מלמד, שחגר חרבו כישמעאל ואמר: כל מי שאינו שומע הלכה זו ידקר בחרב, כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית... מכל מקום קשיא! הכא תרגמו: +תהלים מ"ה+ כל כבודה בת מלך פנימה

4. שמ"א יח

(יז) ויאמר שאול אל דוד הנה בתי הגדולה מרב אתה אנתן לך לאשה אף הנה לי לבן חיל והלחם מלחמות ה' ושאול אמר אל תהי ידי בו ותהי בו יד פלשתים: (יח) ויאמר דוד אל שאול מי אנכי ומי חיי משפחת אבי בישראל כי אהיה חתן למלך: (יט) והיה בעת תת את מרב בת שאול לדוד והיא נתנה לעדריאל המחלתי לאשה: (כ) ותאהב מיכל בת שאול את דוד ויגדו לשאול וישר הדבר בעיניו: (כא) ויאמר שאול אנתנה לו ותהי לו למוקש ותהי בו יד פלשתים ויאמר שאול אל דוד בשתים תתחתן בי היום: (כב) ויצו שאול את עבדו דברו אל דוד בלש לאמר הנה חפץ בך המלך וכל עבדיו אהבוך ועתה התחתן במלך: (כג) וידברו עבדי שאול באזני דוד את הדברים האלה ויאמר דוד הנקלה בעיניכם התחתן במלך ואנכי איש רש ונקלה:

5. דברים כג

(ג) לא יבא ממזר בקהל יקוק גם דור עשירי לא יבא לו בקהל יקוק: ס

(ד) לא יבא עמוני ומואבי בקהל יקוק גם דור עשירי לא יבא להם בקהל יקוק עד עולם: (ה) על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרם לקלך: (ו) ולא אבה יקוק אלהיך לשמע אל בלעם ויהפך יקוק אלהיך לך את הקללה לברכה כי אהבך יקוק אלהיך: (ז) לא תדרש שלמם וטבתם כל ימיה לעולם: ס

(ח) לא תתעב אדמי כי אחיך הוא לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו: (ט) בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל יקוק: ס

לא יבא עמוני ומואבי בקהל יקוק גם דור עשירי	לא יבא ממזר בקהל יקוק גם דור עשירי
לא יבא להם בקהל יקוק עד עולם	לא יבא לו בקהל יקוק

I Kings 11

1. And king Solomon loved many foreign women, the daughter of Pharaoh, women of the Moabites, Ammonites, Edomites, Sidonians, and Hittites. 2. Of the nations concerning which the Lord said to the people of Israel, You shall not go in to them, neither shall they come in to you; for surely they will turn away your heart after their gods; Solomon attached himself to these in love.

Ruth Rabbah 5

Thou art come to a people whom thou knewest not yesterday nor the day before. For if you had come yesterday or the day before - we would not have accepted you, for **this halacha had not yet been accepted** - *Amoni* (male) and not *Amonit* (female), *Moavi* (male) and not *Moavit* (female)

Ezekiel 16:49

Behold, this was the iniquity of your sister Sodom: pride, surfeit of bread, and abundance of idleness was in her and in her daughters; and she did not strengthen the hand of the poor and needy.

Tzephania 2:9

Therefore as I live, says the Lord of hosts, the God of Israel, Surely Moab shall be like Sodom, and the Ammonites like Gomorrah, the breeding place of nettles, and salt pits, and a desolation for ever; the remnant of my people shall plunder them, and the survivors of my people shall possess them.

Ruth Rabbah 5

11. And Ruth the Moabitess said: yea, he said unto me: thou shalt keep fast by my young men (II, 21). R. Hanin b. Levi said: In truth she was a Moabitess, for Boaz said to her, Abide here fast by my **maidens** (II, 8), while she said, BY MY YOUNG MEN

6. מלכים א יא

(א) וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָהַב נָשִׁים נְכָרִיּוֹת רַבּוֹת וְאֶת בַּת פְּרָעָה מוֹאָבִיּוֹת עַמֻּנִיּוֹת אֲדָמִית צִדְנִית חִתִּית: (ב) מִן הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר יְקֹוֹק אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תִבְאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא יָבֹאוּ בָכֶם אֲכֹן יִטּוּ אֶת לְבַבְכֶם אַחֲרַי אֲלֹהֵיהֶם בָּהֶם דָּבַק שְׁלֹמֹה לְאַהֲבָה:

7. רות רבה (לרנר) פרשה ה ד"ה ותעזבי אביך**ואמר**

ותלכי אל [עם] אשר לא ידעת תמול שלשום שאלו באת תמול שלשום לא היינו מקבלין אותך, שעדיין לא נתקבלה הלכה: עמוני (דברים כג: ד) - ולא עמונית, מואבי (שם /דברים כ"ג: ד"/) - ולא מואבית.

8. יחזקאל טז:ט

הִנֵּה זֶה הָיָה עִוֹן סְדֹם אַחֲוֹתֶיךָ גָּאוֹן שִׁבְעַת לֶחֶם וְשִׁלּוֹת הַשֶּׁקֶט הָיָה לָהּ וּלְבִנּוֹתֶיהָ וַיֵּד עָנִי וְאֶבְיוֹן לֹא הִחְזִיקָה:

9. צפניה ב:ט

לָכֵן חֵי אֲנִי נֹאֵם יְקֹוֹק צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי מוֹאָב כְּסְדֹם תִּהְיֶה וּבְנֵי עַמּוֹן כְּעַמּוֹרָה מִמֶּשֶׁק חָרוּל וּמִכְרָה מָלַח וּשְׁמָמָה עַד עוֹלָם שְׂאֲרִית עַמִּי יִבְזֹוּם וַיִּתֵּר גּוֹיֵי יִנְחִלוּם:

10. רות רבה (לרנר) פרשה ה

[יא] ותאמר רות המואבית גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין (רות ב: כא) א"ר חנן בן לוי, בודאי מואבית היא. הוא אומר, וכה תדבקין עם נערותי (רות ב: ח) והיא אמרה, עם הנערים אשר לי תדבקין